

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 116. — STEV. 116.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 18, 1933. — ČETRTEK, 18. MAJA 1933.

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XII. — LETNIK XII.

KANCLER HITLER PRED NEMŠKIM DRŽAVnim ZBOROM

VODITELJ SODOBNE NEMČIJE SE POPOLNOMA STRINJA Z ROOSEVELTOVIMI PREDLOGI

Tudi nemški kancler se je po vzgledu ameriškega predsednika zavzel za svetovni mir. — Sedanja generacija je preveč trpela vsled vojne in njenih posledic, da bi si mogla zopet kaj takega privoščiti. — Versaillska mirovna pogodba ne bo odpravila sedanje stiske.

BERLIN, Nemčija, 17. maja.—Danes je bil sklican k posebnemu zasedanju nemški državni zbor, v katerem imajo Hitlerjevi pristaši (narodni socialisti oziroma fašisti) pretežno večino.

Uvodni govor je imel državni kancler Hitler ter v njem pojasnil smernice nove nemške vlade.

Za napovedani Hitlerjev govor je vladalo po vsem svetu, posebno pa v Franciji, veliko zanimanje. Proti vsemu pričakovanju je pa Hitler precej zmerno in stvarno govoril.

Glavne točke njegovega govorja so sledeče:

— Vsi narodi stoje pred veliko nalogom — kako bi bilo mogoče zajamčiti svetu trajni mir. Velikodusni predlog ameriškega predsednika, je pomiril in nadal z velikimi upanjem vse one, ki streme po resničnem miru.

Zaenkrat ima nemška vlada sledeče cilje: — iztrebiti komuniste, privabiti nezaposlenim delo ter utrditi svoje stališče in svoj ugled.

Vsak narod ima pravico do življenja, in vsledtega ga ne sme nihče oropati gospodarskih možnosti, ki so potrebne za njegov obstoj.

Nemčija izpolnjuje vse obveznosti, ki so ji bile naložene (reparacijske določbe versaillske mirovne pogodbe), dasi te obveznosti niso smotrne in so njihove posledice usodepolne.

Narodna nemška vlada je svečano izrazila svojo željo in namen, preprečiti, da se svet ne potopi v zmedi komunizma. Nemška vlada in nova Nemčija popolnoma razumeta stremljenje drugih dežel po stalinovi vladi, zaposlenju in pravici do življenja. Sedanja generacija je preveč trpela vsled vojne in njenih posledic, da bi si lahko privoščila novo vojno.

Versaillska mirovna pogodba ne bo odpravila stiske, v katero je zašla Evropa, toda nobena nemška vlada ne bo svojevoljno kršila njenih določb, dokler ne stopi na njeni mesto kaj boljšega.

Versaillska mirovna pogodba je ustvarila silno razliko med zmagalci in premaganci. Posledica tega je, da so nekatere dežele popolnoma nezaščitene, dočim so druge do zob oborožene.

Nemčija noče ničesar, česar bi ne bila pripravljena drugim dati. Nemčija zahteva, naj se tudi druge države tako razorože kot je ona razorožena, češ, da bi bilo to moralno, postavno in smotreno.

Clani nemške organizacije Stalhelm niso vojško izvezbani in ne predstavljajo armadnih rezerv. Naloga teh čet je, zaščiti Nemčijo pred komunizmom.

Naši sosedje ne morejo niti pojmiti, kako velika je nevarnost komunizma.

Nemčija bi razpustila vso svojo armado ter odpravila vse orožje, če bi druge dežele isto storile. V nasprotнем slučaju pa zahteva Nemčija že vsaj enakopravnost.

Potrebna nam je prehodna doba petih let, da obnovimo našo narodno varnost.

Zatrđno upamo, da bo po tej dobi postavljenia Nemčija ne enako stališče z drugimi.

Brez temeljite rešitve razorožitvenega vprašanja je trajna gospodarska obnova nemogoča. Nemčija je pripravljena nesebično sodelovati pri uresničitvi predlogov predsednika Roosevelta za ureditev političnih in gospodarskih razmer na svetu.

Na koncu je izjavil kancler, da se Nemčija nikakor ne bo dala ponižati na stališče držav druge vrste. Ce bodo to zahtevali od nje, jih ne bo kazalo druga kot zapustiti ženevsko konferenco.

Miličarji proti stavkujočim farmerjem

DELAVSKE PLAČE SE IZBOLJŠUJEJO

Veličine industrije na zapanju so zvišale plače za 15. odstotkov. — V tekstilni industriji je izboljšanje za 33 odstotkov.

KENOSHA, Wis., 17. maja. — Zadnje tri tedne so v šestih večjih tovarnah bile izboljšane delavske plače za 15 odstotkov.

Nash Motors Company je v aprili prodala 45 odstotkov več avtomobilov kot v mareu. Prodaja je znatno narastila tudi v prvi polovici maja.

Tovarna za perilo Coppers Company je od 1. maja zvišala delavske plače za 15 odstotkov. Družba tudi zatrjuje, da bo imela dovolj dela čez celo poletje.

Zvišanje delavske plače so tudi naznani na naslednje tvrdke: Simmons Company, Allen-A Company, Frost Company in American Brass Company.

CHICAGO, Ill., 17. maja. — General Robert Wood, predsednik Sears, Roebuck and Company, je naznani, da so vse trgovine te tvrdke zvišale plače za 10 odstotkov vsem uslužbenecem, ki so sprejeli za časa bančnega moratorija znižanje svih plač.

Velike trgovine na State St. pod gesmom "konec depresije" razprodajajo blago po zelo znižanih cenah.

SHAMOKIN, Pa., 17. maja. — Več sta delavcev v štirih tovarnah za oblike bo v soboto dobilo zvišano plačo.

Lastniki tvarn v Centralia, Mahoney City, Mount Carmel in Ashland so naznani, da so zvišali plače svojim delavecem za 10 do 15 odstotkov. Tri tovarne v Shamokinu so zaradi štrajka zaprte.

PORT HURON, Mich., 17. maja. — Muellers Metals Company, ki izdeluje razne predmete iz bakra in medi, naznana, da je svojim delavecem povisila plače za 33 odstotkov, svojim uradnikom pa za 50 odstotkov.

Predsednik Mueller je reklo, da je zaradi velikih naročil sprejet 175 novih delavcev in jih je sedaj pri njem zaposlenih 600.

PODPREDSEDNIK BO ZASTOPAL PREDSEDNIKA

WASHINGTON, D. C., 17. maja. — Podpredsednik Garner bo 27. maja zastopal predsednika Roosevelta pri otvoritvi Century of Progress razstave v Chicago.

Predsednik Roosevelt je naprosil podpredsednika Garnerja, da ga zastopa, ker njemu zaradi njunih domačin in tuh poslov ni mogoče iti v Chicago.

KOZAKI SO SE UPRI

MUKDEN, Mandžurija, 17. maja. — Neko poročilo iz Trans-Bajkalije pravi, da se je uprlo 500 ruskih kozakov in so razglasili neodvisnost od sovjetske republike.

MRS. ROOSEVELT PRI VETERANIH

Veterani so jo z veseljem pozdravili. — Rekla je, da je v taboru red. Misli, da bodo mirno odšli, kakor so prišli.

WASHINGTON, D. C., 17. maja. — Mrs. Roosevelt se je pripravila v tabor veteranov v Fort Hunt, Va., malo pred večerjo. Ni se ustrašila zelo slabe poti, četudi je blato segalo do gleznejev.

Veterani so predsednikovo ženo sprejeli z glasnim klicem in z različnimi s pločevinastimi skledami in krožniki. Večina veteranov je bila zbrana pred šotorom, ki jim služi za obednico.

V taborišču se je pripravila s predsednikovim osebnim tajnikom Louis M. Howe. V imenu veteranov je pozdravil predsednik konvenciju veteranov George D. Brady. Ko se je kmalu zbralo mnogo veteranov, jih je Brady nagovoril:

"Tovariši! Prepričan sem, da se smemo čutiti počaščene od navzočnosti žene predsednika Zdrženih držav — Mrs. Franklin D. Roosevelt. Prosil jo bom, da naj ima na nas kratki nagovor."

Mrs. Roosevelt z nasmehom ugodil te prošnji in pritočil: "Bejam se, da ne znam govoriti z vami o stvari, o kateri želite največ vedeti, kajti moj posel ni govoriti o politiki, toda reči moram, da sem se vedno zelo zanimala za vas in nisem nikdar pozabilova volne."

Dalje jim je obljubila, da bo storila vse, da jim bo njihov žalostenje stanje olajšano.

Po svojem govoru je segla v roke vsakemu, ki je bil v njeni bližini. Nato je obiskala nekatero šotorje in posebno kulinijo. Kmalu so bili njeni čevljivi vsi blatinji. Ko se hoče Brady opravičiti, pravi Mrs. Roosevelt smejec: "O, to ni nje. Malo blata se ne bojim."

Ko se je vrnila v Belo hišo, se je o taborišču izrazil zelo polvalno, ker je videla lep red in med veterani ne prevelike nevolje. Rekla je tudi, da upa, da bodo ravno tako mirno odšli iz Washingtona, kot so prišli.

CAMP DIX, N. J., 17. maja. — V velikem taborišču Camp Dix, N. J., kjer so nastanjeni mladi delavci za razne dela v gozdovih in največ pri pogozdovanju, je pod šotori pripravljenih miz, ki merijo do 12 in dve milji. V nekaj dneh pričakujejo v to taborišče do 10 tisoč novih delavcev iz držav New Jersey in New York.

NOVI DELAVCI V GOZDIH

CAMP DIX, N. J., 17. maja. — V velikem taborišču Camp Dix, N. J., kjer so nastanjeni mladi delavci za razne dela v gozdovih in največ pri pogozdovanju, je pod šotori pripravljenih miz, ki merijo do 12 in dve milji. V nekaj dneh pričakujejo v to taborišče do 10 tisoč novih delavcev iz držav New Jersey in New York.

DR. THOMAS M. RIVERS, ki je član Rockefellerjevega zavoda za zdravniško preiskavanje, je svetoval, da bi pobili vse papige, ako hočemo odpraviti nevarno bolezen pod imenom psittacosis.

"Žal, da so papige zelo priljubljene domačne ptice," je reklo dr. Rivers, "in nihova trgovina znaša leto več milijonov dolarjev. Toda, če hočemo izbrisati bolezen, ki povzročujejo, jih je treba pobiti do 5 odstotkov, s čimer so bile delavke zadovoljne, aki bo jih jamčil stalno delo do 1. januarja."

LASTNIK CENTURY MANUFACTURING CO., Morris Weiman, pri katemer so bile štrajkujoče delavke v službi, ni hotel potrditi znižanja plač.

Silvija je mogla napraviti na dan 1200 manšet in je zaslužila \$1.37.

Nekatere delavke so zaslužile na teden samo po \$2.

Lastnik Century Manufacturing Co., Morris Weiman, pri katemer so bile štrajkujoče delavke v službi, ni hotel potrditi znižanja plač.

Silvija je mogla napraviti na dan 1200 manšet in je zaslužila \$1.37.

Nekatere delavke so zaslužile na teden samo po \$2.

Lastnik Century Manufacturing Co., Morris Weiman, pri katemer so bile štrajkujoče delavke v službi, ni hotel potrditi znižanja plač.

Silvija je mogla napraviti na dan 1200 manšet in je zaslužila \$1.37.

Nekatere delavke so zaslužile na teden samo po \$2.

UGODENVTS ROOSEVELTOVE SPOMENICE

Sovjeti jo smatrajo za korak naprej do priznanja. Sovjetska vlada bo v kratkem odgovorila.

MOSKVA, Rusija, 17. maja. — Spomenica predsednika Rooseveltta je brezvonomno potrdila upanje v sovjetskih krogih, da je to najbrži prvi korak, da bodo Zdrženje države priznale sovjetsko Rusijo.

Trucki farmerjev, ki se ne udeležujejo štrajka, so zastraženi in druge s svojim tavorom mleka proti velikim mestom. Vsi poskuši štrajkarjev, da bi trucke ustavili in razobil mleko, so se dosegaj izvajovali.

Danes je že peti dan štrajka, in danes so se vršili najbolj vrči nemiri. Hud boj se je bil vnel v bližini Milwaukee. Petdeset štrajkarjev je obkolilo truck, ki ga je stražilo dvanajst policistov in več članov narodne garde.

Trucki farmerjev, ki se ne udeležujejo štrajka, so zastraženi in druge s svojim tavorom mleka proti velikim mestom. Vsi poskuši štrajkarjev, da bi trucke ustavili in razobil mleko, so se dosegaj izvajovali.

Danes je že peti dan štrajka, in danes so se vršili najbolj vrči nemiri. Hud boj se je bil vnel v bližini Milwaukee. Petdeset štrajkarjev je obkolilo truck, ki ga je stražilo dvanajst policistov in več članov narodne garde.

V boju je bil nekij štrajkar tak težko ranjen, da je le malo upanja, da bi okreval.

V Shawano okraju, kjer izvaja kontrola 1400 narodnih gardistov, je prisled česar je upati, da je japonci prodiranje južno od velikega zidu vstavljen. Za vrok te izpremenite se smatra prihod na sever generala Hwang Fu, ki je zastopnik srednje kitajske vlade pri krajnji vladni v Tientsinu.

TIENTSIN, Kitajska, 17. maja. — Politični položaj v severni Kitajski se je nekoliko izpremenil; vsled česar je upati, da je japonci prodiranje južno od velikega zidu vstavljen. Za vrok te izpremenite se smatra prihod na sever generala Hwang Fu, ki je zastopnik srednje kitajske vlade pri krajnji vladni v Tientsinu.

Hwang, ki je bil prej zunanj minister v Nankingu, velja za prijatelja Japancev. Vsled njegovega prihoda na sever in v sled izjave japonske vrhovnega poveljnika maršala Muto, da se bodo Japonti umaknili, ako Kitajevi ne bodo več napadli v bližini kitajskega zida, je razširjeno splošno mnenje, da je prišlo med Kitajci in Japoneci do sporazuma.

Japonska armada severno od Peipinga je streljala na bežeče Kitajce, toda prodiranje bo najbrži v kratkem vstavljen.

SHANGHAI, Kitajska, 17. maja. — Govorice, da nameravajo Kitajci porušiti mesti Peiping in Tientsin in da se bo kitajska vojska umaknila proti jugu, potruje kitajsko časopisje China Times izjavlja:

"Peiping

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President
L. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Za New York za celo leto	\$7.00
Kapado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.00
Za celo leta	\$1.50
Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemni nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpisa in osebnosti se ne prihodijo. Denar nej se blagovoli po Money Order. Pri spremembri kraja narocnikov, prosimo, da se nam tudi prejmenje bivalisce naznam, da hitreje naideemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-3878

ROOSEVELTOV POZIV

Poslanica ameriškega predsednika Franklina D. Roosevelt je udarila kakor bomba v evropska glavna mesta, kjer so še záčetkom tega tedna domnevali, da se jim bo posrečilo zaplesti Združene države v diplomatske in trige.

Predsednikova poslanica bo morda pregnala oblake, ki ogrožajo svetovni mir. Z vso strogostjo je obsodila državnino stare šole ter pokazala novo pot, po kateri mora stopati človeštvo, če hoče ohraniti civilizacijo pred propadom.

"Proč z orožjem!" je Rooseveltov klic. Države, ki vsled svoje sebičnosti in kratkovidnosti kale politični in gospodarski mir sveta, so na sramotnem odru.

"Proč z orožjem, ki služi za napade!" je vzliknil predsednik. Invazijo je mogoče le na ta način preprečiti, da se jo napravi nemogočo. Na svetu bo zavladala strahovita zmeda, ako se izjalovita razorožitvena in svetovna gospodarska konferenca.

Iza dne pred 28 leti, ko je ukazal Theodore Roosevelt Japonecem in Rusom mirovati, ni še slišal svet tako svežega in nezastrtega govora kot ga je naslovil predsednik Franklin D. Roosevelt na vse civilizirane dežele sveta.

Brez diplomatskih fraz in oleščav je z jasnimi besedami pozval vladarje in voditelje narodov, naj sklenejo nenapadalno pogodbo, naj svoje armade še bolj skrejo in predvsem — naj ne pošiljajo svojega vojaštva preko meje.

"Zahteva po trajnem miru za našo generacijo," je rečeno v poslanici — "je edin cilj, ki je vreden našega prizadevanja."

Strah pred sovražnimi napadi mora izginiti, če se bo umaknila zdravemu razumu želja po napadu, ovojevanju in zatiranju.

Poslanica je dosegla svoj višek v pozivu na vse narode, naj drže vojaštvo v okrilju svojih državnih meja, naj ne skušajo nikomur slabiti čuta narodne varnosti in naj se uveljaviti v oboroževanju premirje že vsaj za toliko časa, da bodo pogjanja uspešno zaključena.

Pred kratkim je predlagal Roosevelt gospodarsko premirje do zaključka svetovne gospodarske konference.

Temu gospodarskemu mиру, naj sledi sedaj še politični mir. Svečana nenapadalna pogodba med vsemi civiliziranimi narodi naj bi tvorila končni cilj.

Franklin D. Roosevelt je pogumno predlagal nov svetovni red.

Pokazal je pot, ki bo povedla svet z roba gospodarskega prepada v lepo bodočnost.

Brez dvoma bo sledil svet njegovemu vodstvu z istim zaupanjem kot mu sledi njegov lastni narod.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

CENE DINARJEM IN LIRAM SO TAKO NESTANOVITNE, DA JIH NE MOREMO NAVESTI

Izplačila v ameriških dolarjih ostanejo neizprenjenja.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJAH		
Za izplačilo \$5.00 morate poslati	\$ 5.75	
" " \$10.00 " "	\$10.85	
" " \$15.00 " "	\$16-	
" " \$20.00 " "	\$21-	
" " \$40.00 " "	\$41.25	
" " \$50.00 " "	\$51.50	

Prejemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

New York, N. Y.

V imenu tamburaškega kluba "Slovenka" se naznana, da priredi klub veselico z igro zadajo nedeljo v maju. Igra je tako lepa in zanimiva. Sicer bi se bila imela vrsti ta predstava na belo nedeljo, ker so pa imeli otroci mladiškega oddelka "Domovine" ravno na isti dan igro, seveda smo našli prireditivo rade volje odgodile. Vsi enjenci rojaki iz Greater New Yorka in okolice ste prijazno zabljekli, da nas poselite dne 28. maja zvečer.

Obrinjnejši program bo objavljen pozneje. Odbor.

New York, N. Y.

Toliko se je že pisalo o premijajočih se slikah, katere je posnel Mr. Anton Grdin v Sloveniji in katerje je kazal že v mnogih krajih po Ameriki, da je skoro vsaka reklama izvleček. Mladinski zbor se je odločil in povabil g. Grdinu, da tu dim predstavi te slike, ki se bodo predvajale na velikem platu, kot v drugih "movie gledališčih".

Kajti g. Grdin ima sedaj moderno napravo za kazanje slik. V New

Yorku se bodo vrstile tri predstave pod pokroviteljstvom Mladinskega

prireditvih, vendar pa ga mnogorajakov še ni slikalo, kakor ga bodoščili na tem pikniku. Kdor pa ga je že slišal, gotovo ne bo hotel zamuditi te prilike. Ako 15 let star fant načeluje orkestru, s katerim je nastopil že v mnogih izmed največjih gledališč v New Yorku, Brooklynu in v drugih mestih, je umnevno, da mora biti izredno muzikalično nadarjen. Na tem pikniku bo igral s svojim celim orkestrom in želi pokazati tudi svojim rojakom, kako zapoje harmonika pod njegovo sprememjen.

Toliko različnih naših krajev se vidi v teh slikah, da bo skoro vsakodan kažešči svoje ožje domovine. Marsikdo bo tudi spoznal svojega znane na platu. Domžalčan bo prav gotovo zanimal "Dobrodeleni Dom" v Stobi, otvoritev "Prosvetnega Doma" v Grobljah, župnija Bernik in druge poznane osebe. Nadalje boste videli kraje in ljudi iz Dolenske, Gorenjske, Štajerske in Notranjske, takoreč za vsakega bo nekaj. Kdo si ne želi kaj takega videiti? Zatorej poselite omemnjene predstave vsi, katerim je domovina kolikor pri sreči, radovali se boste in zoper uživali lepoto naših mogočnih planin, malih gričkov, idiličnih vasi, lepih trgov in prijaznih mest.

Mr. Grdin nam je sporočil, da bo prinesel s seboj movie-aparat za snemanje, tako da bo slika tudi newyorske Slovence in celokupni Mladinski zbor, kar bo pozneje kazal opremili menili s čim modernejšimi zdravniškimi instrumenti in se bodo v ta namen poslužili največjih tehničnih pridobitev. Delokrog menihov bo obsegal obmejni kraj Indije, Tibeta in Kitajske. Da bo menihom mogoče sporazimati se zmanjšim svetom, bodo zgrajeni na strehi bolnišnice najmodernejšo radio-oddajnico na kratke valove. Več menihov se bo strokovno izurilo v radiotelegrafiji.

Pripravljalni odbor.

RADIO ODDAJNIK NA HIMALAJI

Sredji razdrapanih gora Himalajskega gorovja bodo osnovali menili s Sv. Bernharda iz Švicer bolnišnic, ki bo stala 5000 m nad morsko gladino. Samotno poslopje bodo skupali opremili menili s čim modernejšimi zdravniškimi instrumenti in se bodo v ta namen poslužili največjih tehničnih pridobitev. Delokrog menihov bo obsegal obmejni kraj Indije, Tibeta in Kitajske. Da bo menihom mogoče sporazimati se zmanjšim svetom, bodo zgrajeni na strehi bolnišnice najmodernejšo radio-oddajnico na kratke valove. Več menihov se bo strokovno izurilo v radiotelegrafiji.

JOS. LUKANICH
Zastopnik Glas Naroda
2246 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

Nuga-Tone

tisočsim moškim in ženskam je sredstvo s katerim se povrne veselje — pravde življenje s pomočjo te pravne TONIKE. Ko so moški in ženske presegli sredino starosti, imajo vsi organi tendence ostabiljenja. Ti potrebujete tonike. To je vzrok, da je NUGA-TONE postavil na svoje noge. Vsak lekarji nam pravi, da tri deset dni po predpisih in akustičnih zadovoljni, se vam vrne vaš denar — brez vsakih stroškov vam.

Iz Slovenije.

SKOPOV GRAD V GORIČANAH

— DOM SLEPIH

Društvo za zgradbo Doma slepih, ki je ena naših najpomembnejših človekoljubnih organizacij, je imelo 4. maja 10. redni občni zbor na mestu. Predsednik stolni župnik in kanonik dr. Tomaz Klinar je pozdravil zgodovinarje, kako se društvo stalno prizadeva, da se končno vendarle zgradi dom. Zahvalil se je za pomoč zlasti banu, banovinskemu svetnikom, časopisu in občinam, ki nazivljejo splošnemu obubožanju kazijo potrebno razumevanje za društvo. Počastil je spomin pokojnega odbornika Janečka Jegliča, ki je bil v zvorno počitovanju delavec v dobrodelnosti in veletrgovcu Robertu Kollmannu, ki se je v oporoki spomil ubogih slepev. Globok vtis je napravil na zborovalec odgovornega slepega Jesiha, vojnega invalida, ki je prikazal duševno in zunanje trpljenje slepev. Priproste besede so vsem segli v srce — slišati bi jih moralis tisti, pa bi našli slepi revjež, že davno imeli svoj Dom.

POMEMBNA IZVAJDJA ZA INVALIDE

Jos. Čehu, ključnemčarju pri Svetem Lenartu v Slovenskih goricah, se je posrečilo izumeti "mehanično delavo roko", ki ima tri glavne prste, palec, kazalec in sredine. Umetnik roka je izdelana iz najboljše kovine, kljub temu pa je zelo lahka. Prsti so napravljeni iz kavčenja v barvi kože, se avtomatično gibljivo, pričepajo, izpuščajo, čim se izprožijo z drugo zdravo roko ali nogo. Predmete prijemajo trdno in jih ne izpuščajo, dokler se z novim pritiskom za to ne vzposobijo. Vse manipulacije je zelo enostavna in bo novi izum nedvomno dobro storil in validom in počabiljencem. Prijemanje z roko je mogoče v vsaki legi.

SMRTNA NESREČA V GOZDU

Pri napravljanju drva je bil zaposlen v gozdovih v okolici Dolnjih Lendave gozdni delavec Jurij Tonkovič iz okolice Otočca v savski banovini. Pred dnevi pa ga je zanimalo za nakup zmerne zgradbe ki drugje, kajti v zadnjem času so nastali proti zidanju na Kodeljevecu pomisliki, ker bo postal to predmestje sčasoma prešumno. Društvo je prejelo več ponudil. Nakup mazanske ubožnice, ki je dozidana v savovem stanju, se je odklonil, ker ni bilo pri rokah dovolj denarnih sredstev. Društvo najresnejše prokuje ponudbo za nakup škofovega gradu v Goriceh pri Medvodah. Pogajanja so že precej dozorela in bodo najbrže v kratkem zaključena s pozitivnim izidom. Poslopnje bo treba seveda preprečiti. Društvo bo naredilo imeli slepi prekrasen dom, v katerem bo tudi šola za slepo dečko. Banovinski svet je letos dovolil 100.000 Din za Dom slepih in 242.130 Din za izdatke zavoda za slepe dečko v Kočevju. Odbor se je interesiral tudi za raznolikosti, ki bodo mogoče prispadati Domu slepih. Krijenica za slepe, ki je bila dosegla v Oražnem domu, se je nekaj dnevno presečila v poslovne prostorove. Podpornega društva slepih. Za Braillejevo točkopis se vedno oglašajo počitovanje delavcev.

Blagajniško poročilo je podal R.

NAZNANILO!

VSEM ROJAKOM, KI PRIDEJO NA SVETOVNO RAZSTAVO V CHICAGO, NAZNANIM, DA DAREM LEPE SOBE V NAJEM PO NIZKI CENI — SE PRIPOROČAM.

JOS. LUKANICH
Zastopnik Glas Naroda
2246 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR

V DOMOVINO,

naznanjam, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadovna odredba je bila dne 17. marca odpravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljatvijo.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. .... is sent by me for the purpose of

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country.

I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Purchaser's Signature)

(Date)

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

KRATKA DNEVNA ZGODBA

M. JASIEŃCZYK:

NJUN DAN

Ko se je tisto nedeljo gospa Terezija vrnila iz cerkve, je našla neobičajen pokoj in tišino v obljudenem stanovanju, ki je imela v ujem že dokaj mesecev najeto sobo v "družini". Ob tem nenavadnem pojavu se je razvesila. — Edini dan po utrudljivem, ves teden trajajočem delu v uradu, ko je lahko pomisla nase — je bil navadno zopri zaradi glasovnega hrmca, ki je pronical do gospe Terezije skozitankne stene iz sosednih sob. Kaitista "družina" ni bila le številna, marvej se je odlikovala tudi po veliki gostoljubnosti.

Toda dames je bilo tiko in mirno. Gospa Terezija je slegla plasč in za hip postala pri oknu, ki je gledalo na dvorišče in na vrtje dajejo ozadje. Sredi tistega dvorišča je rasel kostanj, obrahjen z malo gredino trave, kipep s topimi stožci evertja. Za njim, že na vrtiu, so bledi, slabokrvi bezgostegali k soncu svoje liliaste češulje.

Gospa Tereziji je odnekod iz dna domišljije vzniknila druga slika: Kostanj, glej, se razvaja, potem se podvaja, potrojji in nastanet dve steni drevo red z oblastim drevojem, posutim z rožastim evertjem. V ožadju pa liliasti begi. Sredi njih bela stena dvorec z balkonom na stenah, pod zelenasto streho, ki so jo razsekala leta, ki je pod njo potekalo vedro definstvo in someni dnevi prve mladosti. 'Vse to je bilo nekam daleč, on-tran življenja. — Stene belega dvoreca je kajpak razdelila vojska in le onih begov in kostanjev najbrže ni več. In nikogar tisti, ki so živel z njo in zanj, ni več na svetu....

Pa vendar je še do nedavno takoj vedro in spokojno potekalo tisto drugo življenje, ko je bila Štefanova žena. Do tistega trenutka, ko je stopila mednja — ona... mlajša, lepka....

Gospa Terezija si ni bila takrat v svesti, s kakšno naglico se zbirajo nad njeni glavo oblaki nesreče. Ze nekako topo pasivnostjo je sprejemala dejstva, ki jih je vezala dolga veriga posledic. Tisti spomin na vredni dan, ko ji je Štefanovo pismo naznanielo njegov odlud v inozemstvo in ločitev za vedno, je sprejela s prav tako bolno pasivnostjo, za katero se je skrival brezup.

Gmotne razmere so jo silile, da se poprine českarkoli. Dobrohotni znani so ji preskrbeli službo v uradu. Pomogli so ji, da je propredala opravo in opustila svoje lepo, razkošno stanovanje, ki je bila v njem prehivala že več let — in da se je nastanila nekje v "družini".

Zivljenje je vendar potekalo dalje kač trak sivih dni.

Gospa Terezija je zdrnila na stolčki, ki je stal pri oknu. Naglavila je glavo znak in radio zatisnila oči. Ničesar več ni videla pred seboj, tudi nikakih slik si ni ustvarila.

Nenadoma pa — ko da jo je spreletala kaka misel, je pogledala

na koledar, ki je visel nad pisalnikom.

Obletnica njune zaroke....

Rdeče številke v koledariku so spletale v očeh, zalistih s solzami, v nekako skrivnostno znamenje, ki jo je vabilo s svojo pomembljivostjo.

Gospa Terezija se je zdrnila in si s tresočimi rokami stisnila senči. Samo nikar misliti na to... nič spomina na to.

Ali kljub tej zapovedi so ji priveli nadležni spomini siliti v glavo.... prva obletnica njune zaroke: pred seboj vidi gomilo škrilatnih rož, dragih ji po barvi in venuju... nad njimi pa smejoče se si več spomina na to.

Usko leto na ta dan so bile rože.

V poslednjem letu njunega sožitja sta preživevala ta dan ločeno. — Stefan je odšel tedaj nekam v zadevah trvdke. Toda nekoliko dni pozneje ji je prinesel nekaj edečih rož. Oci so mu bili nekam zmenični in že nekam tujje, nasmeh pa bežen in nekam zlovoden. Nekaj tednov pozneje se je ločil od nje.

Gospa Terezijo je zopet zabolelo v prisih in jo stisnilo v jabolku. Krepko si je z rokami zakrita obraza. Nenadoma je tišino v stanovanju pretrgal oster glas zvončka.

Na hodniku so se razlegli koraki. Potem pa govorjenje. Minulo je nekaj trenutkov. Nekdo je potkal na vrata gospe Terezije.

Gospa Terezija je že zdrnila. Mehanično si je obrisala oči in stope k vratom, ki so se odprla in skočnje jo pomorila slinčkinja glavo.

"Prosim, gospa...."

Nekajna negotova kretinja. Gospa Terezija je pogledala slinčkinji preko ramen. Za njo se je v mračni prednji sobi zarisovala silueta majhne dečka, ki je z obema rokama držal neka stvar, zavito v bel svilen papir.

"Prosim, gospa — deček iz evertice je prinesel nekakšne evertice. Pravi, da so mi veleli nesti semka."

Gospo Terezijo je spretelel mraz. Cvetlice... in vprav dane.... Stopilo je bliže. V progri svetlega dne, ki je prihajal skozi odprtva vrata njene sobe, je ugledala škrilatne venec rož, ki so prosevali skozi tenak ovaj iz svilenga papirja. Nič več ni spraševala, ampak se je z maglo kretino umaknila v sobo. Tresovi prsti so ji pričeli iskatki drobiža v črni, obrabljeni denarnici.

Potem pa je začela očibrati evertice in jih polagati na roke s tisto edinstveno, božjo, vsem ženskam lastno kretino — ter je zaprla vrata svoje sobe in se tako zagradila pred ostalim svetom. Tresote roke so ji s pobožnostjo odvijale beli ovoj. Val krvi ji je zaplavil k sreu in ga napolnil z radostno topilno. Ni vedela, ali sanja.... ni verjela očem....

V tej tuji, priskutni sobi so zrle nanjo plameneče glavice škrilatnih

rož z usmievom življenjske radosti, kakor spomladansko sonce....

Prav takšnih, kot jih je na ta dan zmerom prejemala. Pričela je obraz k vonjivim, žametnim lističem in narahlo zatisnila oči. V tistem hipu se ji je dojnilo, kot da je že na koncu nekakšne daljne poti, zdaj pa da jo čaka počitek. Ni se jih dalo misliti o ničemer.... prav o ničemer.

Hipoma je popolnoma mehanično vznikalna evertice v vrök z vodo in ga postavila na mizo. Sedla je poieg, si podprla glavo z obema rokama in neprestopno zrla v škrilatne rož, dragih ji po barvi in venuju... nad njimi pa smejoče se si več spomina na to.

Ali kljub tej zapovedi so ji priveli nadležni spomini siliti v glavo.... prva obletnica njune zaroke: pred seboj vidi gomilo škrilatnih rož, dragih ji po barvi in venuju... nad njimi pa smejoče se si več spomina na to.

Usko leto na ta dan so bile rože.

V poslednjem letu njunega sožitja sta preživevala ta dan ločeno. — Stefan je odšel tedaj nekam v zadevah trvdke. Toda nekoliko dni pozneje ji je prinesel nekaj edečih rož. Oci so mu bili nekam zmenični in že nekam tujje, nasmeh pa bežen in nekam zlovoden. Nekaj tednov pozneje se je ločil od nje.

Gospo Terezijo je zopet zabolelo v prisih in jo stisnilo v jabolku. Krepko si je z rokami zakrita obraza.

Nenadoma je tišino v stanovanju pretrgal oster glas zvončka.

Na hodniku so se razlegli koraki. Potem pa govorjenje. Minulo je nekaj trenutkov. Nekdo je potkal na vrata gospe Terezije.

Gospa Terezija je že zdrnila. Mehanično si je obrisala oči in stope k vratom, ki so se odprla in skočnje jo pomorila slinčkinja glavo.

"Prosim, gospa...."

Nekajna negotova kretinja. Gospa Terezija je pogledala slinčkinji preko ramen. Za njo se je v mračni prednji sobi zarisovala silueta majhne dečka, ki je z obema rokama držal neka stvar, zavito v bel svilen papir.

"Prosim, gospa — deček iz evertice je prinesel nekakšne evertice. Pravi, da so mi veleli nesti semka."

Gospo Terezijo je spretelel mraz. Cvetlice... in vprav dane.... Stopilo je bliže. V progri svetlega dne, ki je prihajal skozi odprtva vrata njene sobe, je ugledala škrilatne venec rož, ki so prosevali skozi tenak ovaj iz svilenga papirja. Nič več ni spraševala, ampak se je z maglo kretino umaknila v sobo. Tresovi prsti so ji pričeli iskatki drobiža v črni, obrabljeni denarnici.

Potem pa je začela očibrati evertice in jih polagati na roke s tisto edinstveno, božjo, vsem ženskam lastno kretino — ter je zaprla vrata svoje sobe in se tako zagradila pred ostalim svetom. Tresote roke so ji s pobožnostjo odvijale beli ovoj. Val krvi ji je zaplavil k sreu in ga napolnil z radostno topilno. Ni vedela, ali sanja.... ni verjela očem....

V tej tuji, priskutni sobi so zrle nanjo plameneče glavice škrilatnih

rož z usmievom življenjske radosti, kakor spomladansko sonce....

Prav takšnih, kot jih je na ta dan zmerom prejemala. Pričela je obraz k vonjivim, žametnim lističem in narahlo zatisnila oči. V tistem hipu se ji je dojnilo, kot da je že na koncu nekakšne daljne poti, zdaj pa da jo čaka počitek. Ni se jih dalo misliti o ničemer.... prav o ničemer.

Hipoma je popolnoma mehanično vznikalna evertice v vrök z vodo in ga postavila na mizo. Sedla je poieg, si podprla glavo z obema rokama in neprestopno zrla v škrilatne rož, dragih ji po barvi in venuju... nad njimi pa smejoče se si več spomina na to.

Ali kljub tej zapovedi so ji priveli nadležni spomini siliti v glavo.... prva obletnica njune zaroke: pred seboj vidi gomilo škrilatnih rož, dragih ji po barvi in venuju... nad njimi pa smejoče se si več spomina na to.

Usko leto na ta dan so bile rože.

V poslednjem letu njunega sožitja sta preživevala ta dan ločeno. — Stefan je odšel tedaj nekam v zadevah trvdke. Toda nekoliko dni pozneje ji je prinesel nekaj edečih rož. Oci so mu bili nekam zmenični in že nekam tujje, nasmeh pa bežen in nekam zlovoden. Nekaj tednov pozneje se je ločil od nje.

Gospo Terezijo je zopet zabolelo v prisih in jo stisnilo v jabolku. Krepko si je z rokami zakrita obraza.

Nenadoma je tišino v stanovanju pretrgal oster glas zvončka.

Na hodniku so se razlegli koraki. Potem pa govorjenje. Minulo je nekaj trenutkov. Nekdo je potkal na vrata gospe Terezije.

Gospa Terezija je že zdrnila. Mehanično si je obrisala oči in stope k vratom, ki so se odprla in skočnje jo pomorila slinčkinja glavo.

"Prosim, gospa...."

Nekajna negotova kretinja. Cvetlice... in vprav dane.... Stopilo je bliže. V progri svetlega dne, ki je prihajal skozi odprtva vrata njene sobe, je ugledala škrilatne venec rož, ki so prosevali skozi tenak ovaj iz svilenga papirja. Nič več ni spraševala, ampak se je z maglo kretino umaknila v sobo. Tresovi prsti so ji pričeli iskatki drobiža v črni, obrabljeni denarnici.

Potem pa je začela očibrati evertice in jih polagati na roke s tisto edinstveno, božjo, vsem ženskam lastno kretino — ter je zaprla vrata svoje sobe in se tako zagradila pred ostalim svetom. Tresote roke so ji s pobožnostjo odvijale beli ovoj. Val krvi ji je zaplavil k sreu in ga napolnil z radostno topilno. Ni vedela, ali sanja.... ni verjela očem....

V tej tuji, priskutni sobi so zrle nanjo plameneče glavice škrilatnih

HABSBURŽANI NAJ REŠLJO AVSTRIJO IN MADŽARSKO

O uspehih velikonočnih konferencev v Rimu javnost ni izvedela nicesarskih avtentičnih. Splošne izjave, ki jih je podkal Papen in zagotovilo Dollfussovo o italijanskem prijateljstvu in obljubljeni vsestranski podpori in pomoči, seveda ne povesta nicesarskih. Zato pa je najti v tisku tudi v javnosti na skorajno izpolnitve svojih želja. Nobenega dvoma ni, da bi restavracija Habsburžanov v Avstriji bila najbolj gotovo sredstvo, ki bi zabranilo vso priključitev k Nemčiji. Danes Italija torej ne smatra vzpostaviti habšburške dinastije več za tako nevarnost, kakor še tik pred zavladanjem fašizma, ko je bil Rim Anschluss, če ne za vedno, pa vsaj za doseglo dobo potopan. S tem dejstvom se spravlja v zvezo tudi poziv voditeljev avstrijskega hitlerjevskega krila Frauenfeld v Berlin, kjer bo prejel nove instrukcije za politiko narodnih sovjetev v Avstriji.

Vsekakor je prinesel Dollfuss iz Rima s seboj precej samozavestni, ker njegovo časopisje z vso odločnostjo podpira, da o vodilnih volitvah v avstrijski Nationalrat pred jesenjo prihodnjega leta ni govora. Vsaj dotedaj torej obstoji namen sedanjega brezpartizanega režima in vlade zatnikih načinov. V tej raznvoraznici pa dovolj dobi do voljčiča časa, da se pripravi prehod v novo razmere, kakor si jih zamislila Dollfuss in morda tudi Mussolini.

Tudi o tem novem stanju Avstrije, ki naj nastopi po Dollfussovem interregnu, se v političnih krogih mnogo razpravlja. Smatra se, da je Avstrija tudi za naprej ostala samostojna, ker fašistična Italija na noben način ne želi neposrednega sosedstva velike Nemčije. Nemčija na Brennerju in tik pred vratmi Jadisom bi pomenila za Italijo enako ali pa poslabšano mednarodno situacijo, kakor jo je zanjo ustvarjala velesila Avstro-Ogrska, katere izročitev je bila za Italijo eden glavnih ciljev svetovne vojske. Tudi v povečani vpliv Nemčije z inkorporirano Avstrijo na jugovzhodu Evrope bi ne bil v skladu z italijanskimi aspiracijami.

Tudi o tem novem stanju Avstrije, ki naj nastopi po Dollfussovem interregnu, se v političnih krogih mnogo razpravlja. Smatra se, da se bo Avstrija tudi za naprej ostala samostojna, ker fašistična Italija na noben način ne želi neposrednega sosedstva velike Nemčije. Nemčija na Brennerju in tik pred vratmi Jadisom bi pomenila za Italijo enako ali pa poslabšano mednarodno situacijo, kakor jo je zanjo ustvarjala velesila Avstro-Ogrska, katere izročitev je bila za Italijo eden glavnih ciljev svetovne vojske. Tudi v povečani vpliv Nemčije z inkorporirano Avstrijo na jugovzhodu Evrope bi ne bil v skladu z italijanskimi aspiracijami.

Prve med Indijanci ...

Preganjanje indijanskih majonarjev ...

Misterija, roman ...

Možje ...

Na različnih potih ...

Notarjev nos, humoreska ...

Naši ljudje ...

Nekaj iz ruske zgodovine ...

Na krvavih poljanah, Trpljenje in strahote z bojnimi potobor bliskega slovenskega polka ...

Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Krake ...

Okrajna pragoza ...

Odkritje Amerike, trdo vezano ...

Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca 1919-1918 ...

Praprečanje zgodbe ...

Pasti in zanki ...

Pater Kajetan ...

DEDŠČINA

ROMAN
IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

22

Ralf bi mu bil pri takih besedah najrajski skočil za vrat in bi ga prijet, da ga gołtanec, toda premaguje se in je napotil Mertensa tako daleč, da je popolnoma pokazal svojo barvo. In tako postaja Mertens vedno manj previden, toda sledič sam spozna, da je šel predaleč in je skušal svoje besede nekoliko olesniti.

Svoje do sedaj povedane besede je Mertens omejil toliko, da je rekel, da ga skrbi, da bo Henrik, ker se vedno drži predpasnika svoje keste, postal mlekušen in brez vsake volje. Zato ga je treba odtegniti Evinememu vplivu, kajti, kakor stari oče, tako tudi sestra razpenja nad njim svojo skrbno roko. Na ta način pa iz njega nikdar ne more postati popoln mož. Izmoreti se mora, vživati življenje in si pridobiti kaj iskušen. Njegov sin Egon je bil vzgojen popolnoma drugačen duhu in je postal iskušen, da se v svetu popolnoma spozna. Samo, kdor je v svoji mladosti pogledal za vsaka vrata, kdor je videl vse višine in nižine življenja, bo po Mertensovem mnenju v svoji moški dobi stal trdno na svojih nogah. In ako pri tem na svoji mladostni zunanjosti izgubi, mu ne škodi.

Henrik je bil izbran za ravnatelja Rodenbergovih tovarn. Seveda je bila to po Mertensovem mnenju od strani starega Rodenberga zelo nepremišljeno. Saj so še iskušeni možje, ki bi tako podjetje mogli boljše voditi kot tak neiskrušen fant.

Pri teh besedah se je Ralf, četudi ga je kuhalo jeza, ozrl na Mertensa, ki mu je hotel po ovinku dopovedati, da je za to sam bolj sposoben, kot kdorkoli drugi in pri tem stisne Mertens ves ginjen Berndu roko. Misil je, da ga Ralf popolnoma razume ter mu je zato za plačilo, ker je bil pripravljen pomagati mu pri zlobnem delu, namenil svojo hecer.

— Prihodnjemu ravnatelju teh tovarn morete tedaj napraviti veliko uslugo, gospod doktor, — pravi slednjie zadovoljno Mertens, — ako ga vpeljete v pravo življenje velemes. Saj tako mesto ni preveč oddaljeno od nas. Odpreti mu morate oči, odpreti mu morat svet. Jaz, ki sem preeej starejši in bom tudi nekdaj njegov varuh, seveda kaj takega ne smem: vi pa ste mladi in imate tudi v mestu dovolj pozanstva. V mnogih kočljivih vprašanjih mu morete biti v pomoč. Ako bi bilo po moji volji, bi moral Henrik študirati, da bi v tem času okusil kaj življenja, toda moj tast se najbrže boji, da bi se pokvaril, kar so je zgodilo z njegovim sinom. Mogoče vam je znano, da je Rodenbergov sin pri nekem pretepu ubil človeka. Seveda tega ne želim, da bi tudi mojega nečaka doletela taka nesreča — toda ljubi Bog — ako pa pride kdaj fant v kak pretep in dobi kako prešteno po glavi, bo to popolnoma dobro ranj. Ali me razumete? Tukaj vedno sedi v tovarni. Seveda se more tukaj mnogo več naučiti kot pa nekaj semestrov na visoki šoli, toda ne tegu, kar zahteva življenje od zrelega moža. Kot rečeno, v fanta mora priti popolnoma drug duh. Sicer bi mogel nagovoriti svojega sina, da bi ga vzel s seboj v šolo, toda Henrik se ž njim ne razume dobro. Kot pa izgleda, je vam zelo naklonjen in imate do njega dovolj vpliva, da vas bo takoj ubogal. Lahkoživi svet našega mesta vam je pač dovolj poznan, da ga uvedete na pravo mesto. Ali me razumete?

O, da; Ralf ga je razumel, razumel ga je tako dobro, da bi ga bil najrajski udaril v njegov okrogli, mesnatni obraz. Popolnoma jasno mu je Mertens otkril svoje namene, navzlie vsem svojim zvitim ivazom. Henrik naj bi padel v naročje razbrdnosti in naj bi morebiti celo propadel na duši in telesu. Kaj si je misil ta človek, da si je upal njega k takemu dejanju nagovarjati? Ralf naj bi pomagal uničiti tako lepo, dragočeno mlado življenje, skrbel naj bi za to, da bi se Henrik pogreznil v razuzdanemu življenju in bi si s tem nakopal različne bolzni! Henrik naj bi bila vzeta vsa življenska moč, naj bi mu zamrli žive, da bi bil ponizan po voljnega orodja v Mertensovih rôkah — ake ne bi pri tem popolnoma propadel.

To se je pred Ralfovimi očmi v vsej svoji strahoti razkrilo. Kako rad bi mu bil povedal, da drugrega ni vreden, kot da mu pljuje v obraz. Toda moral se je premagovati. Ako bi ga bil zavrnil in bi šel k staremu Rodenbergu in mu odkril nesramnost njegovega zeta, tedaj bi se Mertens kazal pred lastom užaljenega človeka, česar plemenite namene so drugi nesramno, napacno razlagali. Kajti vedno je bil dovolj zvit, da je vse opisal in z namigavanjem skušal dopovedati. Jasno je bilo to samo Ralfu, ker je tega človeka popolnoma spoznal. Preostalo mu nič drugega, kot kazati zaupljiv obraz pri tej zlobni igri.

Kar je Mertens rekel o Evi Mariji, bi Ralfa skoro vrglo s tira, toda ravno misel na njo mu je dala moč, da je neprostovoljno sprejeti vlogo hotel izpeljati dalje.

— Torej, gospod doktor: v tej zadevi smem z vso gotovostjo računati na vas! — so zvenele Mertensove sladke besede.

— Da, gospod ravnatelj. — Ralf vstane in njegov obraz je nenaščeno resen. — Henrika bom že vzel v svojo šolo, na to se morete zaneseti. Življenje mora vživati. Zakaj tudi ne — nima nikakih resnih dolžnosti; Rodenbergove tovarne so pri vas v dobrih rôkah, to vemo vsi. Vsakdo ve, doli do zadnjega delaveca, da ste vi duša elega podjetja in zato je najboljše, če vse ostane v vaših rokah.

Ralf je bil mnenja, da se sme tako daleč izraziti. Hotel je doseč, da bi bil Mertens še bolj gotov svoje stvari, da bi od njega izvedel še o nadaljnjih njegovih naklepih. In zopet je šel zviti Mertens v past. Zopet stisne Berndu roko in ga pomenljivo pogleda.

— Zdaj vidim, gospod doktor, da se razumeva. Upam, da bova vedno šla roko v roki. Ne bo vam škodilo. Jaz, da — jaz bom skrbel za to, da boste v najkrajšem času imenovani za nadinžinirja. In če mi boste še nadalje udani, boste v tovarni dobili vodilno mesto. V tehničnem podjetju boste prvi za meno. Upam, da si bova vedno žla na roke. So pa še tudi druge ožje vezi, ki naju morejo vezati. Bodite prepričani, da vam ne bom stavljal nikakih ovir, — pravi ponemljivo s priliznjem nasmehom.

Ralf napre ušeša. Kaj je misil Mertens z "ožjimi vezmi"? Tedaj se spomni Jolandinih očitnih namigavanj in bilo mu je malo soporno pri misli, da je Mertens namignil na to.

Kar mu je še povedal, je popolnoma dobro razumel. Toda vada za imenovanje za nadinžinirja je padla v vodo. Zviti lisjak se mu je zopet hotel pokazati kot svojega dobrotnika in pokrovitelja in ni slutil, da mu je Henrik povedal, da je njegov stari oče sklenil povzeti ga. Mertensu naj bi bil hvaležen za njegovo navidezno plačilo. Gnjus spreteli Ralfa in si prav, da je vsko sredstvo dobro in prav, da razkrinka tega podleža in odkrije njegove zlobne načrte.

Le s težavo se prisili, da ostane miren in nobena mišica ni izdala. Kaj je občutil. Ralf se mu na videz spomljivo prikloni.

— Zahvalim se vam, gospod ravnatelj, da me smatrate za vrednega vnšega zaupanja. Zdaj natanceno vem za vaše želje — moja beseda na to: v tem smislu bom delal.

To je Ralf mogel potrditi s svojo besedo, kajti obljubil mu je samo, da bo delal "v tem smislu". Kaj je misil s tem, je bila njegova stvar.

(Dalej priborjajo.)

LONDONSKI ROPARJI UGRADILI DETEKTIVA

Naši v Ameriki.

Angleški listi poročajo o senzacionalnem zasedovanju avtomobilskih tatov v Londonu. Policijski nadzornik Duncan in detektiv Bailey sta patrulirala na policijskem motorju v okraju Golders Green, kjer je bilo največ tativ avtomobilov. Pred neko hišo se je ustavil neki avtomobil in iz njega je stopila mlada dama ter odšla v stanovanje. V tistem trenutku sta že skočila v avtomobil dva neznanca in z vso brzino odpeljala avtomobil. Nadzornik je nad ukaz detektivu, naj požene motor z vso brzino, da bi pretekla neznanca. Bailey je bila polica, vozeča v Slovenju.

Direktor službe do TRSTA SATURNIA ..... 27. maja VULCANIA ..... 21. Junija Druga odprtina Conte di SAVOIA ..... 25. maja ROMA ..... 31. maja AUGUSTUS ..... 8. Junija Krasni prostor — Izvrstna kuhinja, vijolična, kateregačka ustanica ali pa v uradu ITALIAN LINE, 1 State St., N. Y. C.

V needljivo okoli desete ure zvečer je umrl v Clevelandu dobro poznani rojak Matt Bambič. Bambič je bil po poklicu krojač. Ko je korakal proti domu, je začel bruhati kr. V stanovanju je šel v umivalnico, kjer se je zgrudil. Podelana je bila polica. Bambiča so odpeljali najprej v župnišče, kjer je Rev. Ponikvar ga dal v poslednje sv. olje. Kamalu ter tem je preminil.

Zelo nevarno je zbolela Miss Mary Udovich, naša tako priljubljena pevka, ki je bila zadnje meseca zaposlena kot paznica v ženski jetnišnici v Warrensville, O. Odpreljati so jo morali v mestno bolnišnico, kjer se nahaja pod strogin zdravniškim nadzorstvom. Miss Udovich se je te dni pripravljala, da bo nastopila prihodnjo nedeljo z Josephine Lausche-Welf na slavnostnem otvoritvenem večeru konvencije Slovenske Ženske Zvezde, in je že povedala, da bo dela svoje najboljše pesmice.

V soboto je preminil v Clevelandu poznani rojak Anton Bradac. Smrt ga je dohitela v mestni bolnišnici. Star je bil 51 let in doma iz vasi Štive pri Krki na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 32 leti. Tu ne zapušča nobenega sorodnika.

KRALJICA CIGANOV

JE UMRLA

Londonski listi pišejo, da je umrla v 82. letu svoje dobe Mrs. Lee, Boswellova, "kraljica ciganov". Njen pogreb se pripravlja in bo svojevrstna prireditev. Okoli 200 ciganov iz vseh koncov evropske celine potuje na Angleško, da izkažejo tam pokojnici zadnjo čast. Cigani potujejo v svojih stanovanjskih vozilih.

Kolikor je doslej znano, bodo pogrebne svečanosti ciganske kraljice zelo pompozne. Mrtvački voz bo vlekle šest vrancev s predjezdami, ki bodo obleceni v plave oblike s kovinastimi gumbi, na glavi pa bodo nosili jockeyske čepice. Mrs. Boswellova nameč je bila kraljica samo angleških ciganov, ampak so jo pričevali, da svojo vrhovno glavarice tudi cigani v Španiji, na Češkoslovaškem in Poljskem.

Zapuščino pokojnike cenijo na 5 do 6000 funtov. Mož "kraljice ciganov" je umrl pred devetimi leti in je bil po poklicu konjski meštar. Prodajal je konje večinoma aristokratom in imovitežem. "Kraljica ciganov" pa je imela hišo v

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3
S PODRUŽNICAMI NA MIKOŠIČEVU CESTI ŠT. 13
JE NAJVEČJA REGULATIVNA HRANILNICA
V JUGOSLAVIJI

Ima vlog nad 430.000.000. Din. rezervnih zakladov pa nad 10 milijonov dinarjev.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. ure.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE, ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vse Slovence v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

PIŠITE ŠE DANES NA:

Italian Line

ITALIA-COSULICH

V SLOVENIJO
PO SOLNČNI JUŽNI PROGI
V GENOVO ALI TRST
VELIKE RAZKORNE LAJDJE
Najhitreša ekspresna vožnja
do SLOVENIJE po Sredozemskem morju.

Conte di SAVOIA ..... 25. maja
ROMA ..... 3. Junija
Tirkiške bolnišnice zvezje iz Genove. Poletne in sprednjih zastopnikih družbe ter jih bo pravoučno spremljati na hitre brezoljake, vozeče v Slovenijo.

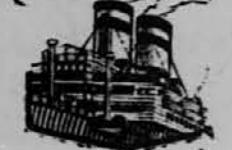
Direktor službe do TRSTA SATURNIA ..... 27. maja
VULCANIA ..... 21. Junija
Drugoda odprtina

ROMA ..... 31. maja
AUGUSTUS ..... 8. Junija
Krasni prostor — Izvrstna kuhinja, vijolična, kateregačka ustanica ali pa v uradu

ITALIAN LINE, 1 State St., N. Y. C.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

"GLAS NARODA"
216 WEST 18TH STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNJU LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

31. maja:
Hamburg v Cherbourg
Prek Roosevelt v Havre
Roma v Genoa

2. junija:
Olympic v Cherbourg
Westernland v Havre
Volendam v Boulogne

3. junija:
Champain v Havre
Rex v Genoa
Britannic v Cobh

6. junija:
Leviathan v Cherbourg

7. junija:
Deutschland v Cherbourg
Berengaria v Cherbourg

8. junija:
Lafayette v Havre
Augustus v Genoa
Bremen v Bremen
Georgic v Cobh

9. junija:
Statendam v Boulogne
Minnewaska v Cherbourg

10. junija:
Paris v Havre

14. junija:
Præs Hardinge v Havre
Majestic v Cherbourg
Minnetonka v Havre
Veendam v Boulogne

15. junija:
Conte di Savoia v Genoa

16. junija:
Europa v Bremen
Pennland v Havre
Manhattan v Boulogne

17. junija:
Britannic v Cobh
Ile de France v Havre

20. junija:
De Grasse v Havre

21. junija:
Vulcania v Trst
Albert Ballin v Cherbourg
Manhattan v Havre

22. junija:
Olympic v Cherbourg
Minnetonka v Havre
Veendam v Boulogne

23. junija:
Champain v Genoa

24. junija:
Champain v Havre
Rex v Genoa
Bremen v Bremen
27. junija:
Leviathan v Cherbourg

28. junija:
Berengaria v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg

29. junija:
Conte Grande v Genoa

30. junija:
Majestic v Cherbourg
Statendam v Boulogne

1. julija:
Paris v Havre
Lafayette v Havre

3. julija:
Europa v Bremen

5. julija:
Saturnia v Trst
Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg

7. julija:
Ile de France v Havre